

חלק הברוט והגלוי ביותר מבין שורת המגייסים היה לובשי המדים הרשמיים של המשלה. מזה חודשים רבים לא היה כמעט עיכוק אחר לבוסים של משטרת ישראל, כאשר לערוך את ההכנות למשפט הגדול. הם עברו על כל שורה שנכתבה על מעשיהם, ועל פרשות שזיתות אחרת, בהן האשמו בסגירת תיקים. הם היטו בזכר גם ובארכיוני המשטרה, ורכיבו עשרות תיקים מתוקנים, שכללו רק את המיכמכים הרצויים להם.

על הפעולה כולה ניצח לא סהר, המפקח הכללי של המשטרה, וגם לא עמוס בן-גוריון, סגן המפקח הכללי והתובע הישיר במשפט. האיש שקבע מה יובא בפני השופטים ומה לא, היה עורך-דינו של עמ"ס, מיכאל כספי, חדר הבטחון והאמביציה. לצורך זה, ניתנה לכספי הושה חופשית לכל תיקי המשטרה, אף הסודיים ביותר. בתוקף תפקידו החדש, הפך עורך-הדין הפרטי למפקדה האמיתי של משטרת ישראל.

העובדה, שכספי יכול היה לעיין בהודמות ואת בעשרות מיסמכים הנוגעים למשפטים, בהם הוא מגן על עבריינים התבעים על-ידי המשטרה, לא הפריעה לבוסים של המטה בחישוביהם.

התייעצויות בוילה

לניחוד העבודה המעשית בהכנת המשפט, הציב המטה הארצי של המשטרה כמה וכמה מקציניו העליונים. הגבוה ביניהם בדרגתו היה סגן המפקח הכללי וקוביאל קרן, ראש אגף המנהלה. אחריו יחד פעלו סגן המפקח הכללי אברהם זלינגר, ראש אגף החקירות: רמ"ח אפרים הופשטר, ראש המחלקה הכלכלית באותו אגף, כל אלה טיפלו אישית בהוצאת התיקים מן הגניזה ובשיפוט המתאים, לקראת הגשתם במשפט.

מאחר שסהר שכח חולה בחודשים שקדמו למשפט, נערכה הפעולה בוילה הפרטית שלו בהרצליה. הפשטט וזוהר הבינו את התיקים במטה, ואילו זלינגר וקרן הביאו אותם יום יום אל הוילה. שם, בנוכחותו הקבועה של כספי, נבדקו המסמכים ומוינו. או, כלשונו של סהר בעדותו: "הוצאתי את אותם הניירות שחשבתי שהם עשויים להגן על המשטרה והמשטרה". מיסמכים שלא התאימו למטרה זאת, הוטמנו שוב בגניזה.

קצין משטרה אחר שגויס לצורך זה היה רמ"ח מאיר נוביק, הקצין לתפקידים מיוחדים, הנקרא בקיצור הקת"ם. תפקידו של נוביק הוא בין סגן המפקח הכללי ישורון שיף, לבין סגן עמוס מצד שני. שיף טען כי לא ייתכן שיהיו במדינה גופי בילוש, אשר לא יהיו ידועים לראש אגף החקירות במשטרה. החיכוך הסתיים בסילוקו של שיף, והקת"ם הועבר מאגף החקירות לאגף האירגון, הנתון לפיקודו של עמוס בן-גוריון.

למי שייך הקת"ם

לוביק, איש בית"ר לשעבר, מהעיר לבוב בגליציה, עלה ארצה בשנת 1936, ומיד התגייס למשטרת היישובים העבריים. במשטרה זאת הגיע לדרגת סמל נוטרים, בכפריזונה שבגוש תל-מונד. כבר אז מצא את הקשר אל הבולשת המפלגתית, נתמנה לראש השיי הגלילי של השומרון.

מלחמת העצמאות מצאה אותו בשורות חיל-האחיר. בזכות תפקיד זה זכה בדירה נטושה ביה, מלחמת העצמאות מצאה אותו בשורות חיל-האחיר.

איש הבשורות של המטה הארצי, רמ"ח יעקב נאש, ראש לשכת המפקח הכללי של המשטרה יזורה, מסתובב במסדרון בית המשפט בלוית ידידו. האיש האחראי להפצת שמועות השוא על פשרה כביכול בין תמיר לעמוס, באמצעות חיים כהן, לבש על פניו ארשת תמהון ופסק. בסיומה של הישיבה הראשונה לחקירה הנגדית של יזקאל סהר.

שביתה כללית. הוכרזה במטה הארצי של משטרת ישראל. כמעט כל הקצינים תפסים מדי בוקר את מקומיהם, בשורה הראשונה של קהל הצופים במשפט העובדה שסחר עצמו העיד כבר בשבועה והצביע על הקצינים הנוכחים באולם, כאלה

שורת ה

בית המשפט גמר אומר לנהל את המשפט הזה בין אזרח ואזרחים, ולא להתחשב בכך שהמשטרה מבקשת להיות צד, כך קבע הנשיא התורן של בית-המשפט המחוזי, ד"ר זאב צלטנר. למפקח הכללי של משטרת

ברחוב יהודה הימית 6, ולמרות אי-הצלחתו בחיל-האחיר ושחרורו המזורז, נשאר נוביק בעליה של הדירה. אם נוביק לא שינה מקום, הוא שינה מל: הוא התקבל לשורות משטרת ישראל שם זכרו לטובה את עברו כאיש השיי. כתפיו קושטו מיד בעלים של ס.מ.מ. והוא נתמנה לקת"ם הראשון של משטרת ישראל.

בינתיים עלה נוביק בדרגה והפך לראש מחלקה. אך המחלקה שהיא עומד בראשה איננה אלא החליל. כי תפקידה של מחלקה זו היא בעיקר למנוע מגע ישיר בין כלל קציני המשטרה, שלא תמיד אפשר לסמוך עליהם, לבין מנגנון החושך. על רקע זה התנהל בשעתו מאבק עקרוני חריף בין סגן המפקח הכללי ישורון שיף, לבין סגן עמוס מצד שני. שיף טען כי לא ייתכן שיהיו במדינה גופי בילוש, אשר לא יהיו ידועים לראש אגף החקירות במשטרה. החיכוך הסתיים בסילוקו של שיף, והקת"ם הועבר מאגף החקירות לאגף האירגון, הנתון לפיקודו של עמוס בן-גוריון.

חמוכיר עוזר בהתנדבות

לצורך עבודתו הפמלית של הקת"ם, הועמדו לרשותו שני קצינים בלבד, בתוספת מנגנון פקידותי פשוט. כסגנו של נוביק נתמנה בחור צעיר בשם שלוש, שהכשרתו העיקרית לתפקיד הייתה: היחלודו כבן לאחותו של סהר.

שלוש הצעיר, בן לשתי משפחות רבות-זכאים, הסתובב זמן רב בטל, עד שסחר מצא למענו גיוב כלשהו במחלקת הקת"ם. הוא קיבל מיד את אחת הדרגות הגבוהות במשטרה, דרגת ע.מ.מ. שאליה יכלו קצינים ותיקים להגיע רק לאחר עשרות שנים של שירות מקצועי. לא עברו ימים רבים, ושלוש הצעיר עלה גם לדרגת ס.מ.מ.

העוזר השני במחלקת הקת"ם היה ע.מ.מ. שלמה ירקוני (לא-קרויב של "שיקה" ירקוני, ירקוני זכה להכשרה חשובה במחלקתו של נוביק; על כן אפשר היה למסור לידי, בבוא העת, תפקיד חשוב עוד יותר).

במשך שנים, שימש מפקח ראשון אלכסנדר מוזס כמוכירו האישי של סגן המפקח הכללי עמוס בן-גוריון. התקן קבע כי מגיעה לו דרגה גבוהה יותר, דרגת ע.מ.מ. אך מוזס לא זכה למרות זאת לכובד השלישי. מסתבר, כי בעיני מפקדו לא היה מוזס מהימן די הצורך. לכן, מיד עם התחלת ההכנות למשפט, הועבר מוזס מתפקידו, נשלח לקורס קצינים בשטרעם, את מקומו לצד עמוס תפס מפקח ראשון שלמה ירקוני, שזכה מיד בעלייה לדרגת ע.מ.מ. כפי שקבע התקן.

המוכיר החדש לא ביוזב זמן; הוא ניגש מיד לתפקידו האמיתי — הכנת המשפט האורזי הפרטי של מפקדו, על חשבון משלם-המסים. אומנם, עוזרו של מיכאל כספי, עורך-הדין שמואל